

РЕШЕНИЕ

№ 16537

гр. София, 14.05.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 72 състав, в
публично заседание на 03.07.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Стоева

при участието на секретаря Зорница Димитрова, като разгледа дело номер **2396** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) вр. с чл. 68, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация (ЗЗДискр).
Образувано е по жалба на Н. М. А. против Решение № 43 от 24.01.2024 г. на Комисия за защита от дискриминация на Република България – Трети специализиран постоянен заседателен състав, постановено по преписка № 60/2022г., с което е установено, че ответната страна К. К. – изпълнителен директор на „Терем – Холдинг“ ЕАД, в процесния период не е осъществил „тормоз“ като форма на дискриминация по смисъла на чл. 5 ЗЗДискр във връзка с § 1, т. 1 от ДР на ЗЗДискр на основата на признак „лично положение“, както и не е осъществил „сексуален тормоз“, представляващ нарушение по смисъла на чл. 5 ЗЗДискр във връзка с § 1, т. 2 от ДР на ЗЗДискр спрямо Н. М. А., и е оставена без уважение жалба с № 44-00-40/05.01.2022г. и допълнение към нея с вх. № 44-00-180/17.01.2022 г. по описа на КЗД, подадена от Н. М. А., като неоснователна и недоказана.

С жалбата се поддържа, че оспореното решение е незаконосъобразно поради неправилно приложение на материалния закон и процесуалните правила, както и е в противоречие със събраните доказателства в преписката - отменителни основания по чл. 146, т. 3, т. 4 и т. 5 АПК. Твърди се, че в хода на проведеното административно производство са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, тъй като Комисията за защита от дискриминация (КЗД) не е извършила пълно, обективно и всестранно изясняване на релевантните за решаване на спора факти и обстоятелства в нарушение на чл. 55, ал. 1 ЗЗДискр. Според жалбоподателката КЗД кредитира само становището на ответника, дори и по области, за които няма представени никакви писмени доказателства от негова страна, доколкото гласни

доказателства не са били допуснати в административното производство. Поддържа, че в решението се правят изводи за "допустимо неравно третиране" при упражняване правото на труд от лицата в дадената организация, но не се отчита служебно известното на Комисията обстоятелство - мотивите за „съкращаване в щата“ на 13.12.2021 г. са адресирани само към три жени, подложени преди това на различни форми на тормоз. Жалбоподателката не споделя изводите на комисията, че напрежението между работодател и подчинени е форма на управленски стил, особено, когато това напрежение е в резултат на действия и противопоставяне от страна на подчинените с цел запазване на своята чест и човешко достойнство, професионални възгледи и разбирания, отказ да се изпълняват неправомерни разпореждания. Твърди, че вместо да разгледа твърденията за осъществено дискриминационно третиране - прилагане на диференциран подход от работодателя с атакуването на жалбоподателката по защитен признак „лично положение“ и „майка на дете на 5 години“, с ясно изразена цел - засягане на нейните и на детето ѝ права и законови интереси, с краен целен резултат - уволнението на жалбоподателката чрез „съкращаване в щата“, заради отказа ѝ да изпълнява неправомерни разпореждания, Комисията пространно и детайлно е изследвала теоретично въпроса със „съкращаването в щата“ и дали функциите на длъжността „юрисконсулт“ фактически са били изпълнявани и от лицето, заемало длъжността началник отдел „Административна дейност“, като е извела неправилни изводи, дължащи се и на непълнота на събраните доказателства, като част от тях не са били допуснати за събиране, в т.ч. и гласни.

Твърди се в жалбата, че КЗД не е изследвала фактическия състав на тормоза, упражнен от работодателя върху жалбоподателката. Излагат се в тази връзка съображения, че законът забранява да бъде дискриминирана, независимо дали се противопоставя и не желае да изпълнява неправомерни разпореждания, които не защитават интересите на публичното предприятие. Навеждат се доводи, че преписката не е изяснена в цялост, тъй като не са изчерпани всички способности за събиране на годни доказателства за обстоятелствата и твърденията на всяка една от страните, а недопускането на поисканите свидетели прегражда пътя за развитие на обективно производство пред КЗД и ограничава права на жалбоподателката да се защити и да се направят пояснения досежно признака „лично положение“.

С жалбата се навеждат възражения относно конституирането на страните в процедурата от страна на КЗД, като се сочи, че не е привлечена надлежно и не е получено становище по случая от трета заинтересована страна, въпреки нееднократни искания в този смисъл от страна на жалбоподателката. Твърди се, че съгласно обжалваното решение заинтересована страна в процедурата е търговското дружество, публично предприятие „Терем Холдинг“ ЕАД, като същото се представлява от изпълнителния директор. Поради съвпадение на ответника в производство и представляващия третата заинтересована страна – дружеството, интересът на последното не е представен в проведената процедура. Твърди се, че по преписката не е представено надлежно упълномощаване в полза на изпълнителния директор К. от страна на принципала на дружеството, нито от Съвета на директорите по отношение представляване на търговското дружество в конкретната процедура, а отделно Комисията е отказала да уведоми или поиска становище от новия изпълнителен директор по казуса.

Поддържа се, че изложените в подадената жалба оплакванията от създадената от тогавашния работодател на жалбоподателката враждебна, обидна, унижителна и застрашителна среда са доразвити самоинициативно от КЗД, като по този начин са нарушени процесуалните правила и материалният закон. С оспореното решение КЗД е разширила обхвата на жалбата, като на базата на писменото становище на К. К. КЗД сама е изследвала въпроса за „сексуален тормоз“, което не е обсъждано в хода на производството, каквито твърдения не са излагани нито в инициативния

документ - сигнала до ИА ГИТ, нито в последващите пояснения и бележки, писмени и изразявани устно пред Комисията.

Жалбоподателката счита, че в обжалваното решение КЗД не е взела предвид събраните по преписката доказателства, не ги е обсъдила надлежно и необосновано е приела липса на неравно третиране. Твърди се, че е налице извършена спрямо жалбоподателката дискриминация, тъй като е нарушено правото ѝ на труд, приложени са дискриминационни критерии при наложеното уволнение по признак „лично положение“, наложен ѝ е бил системен психически тормоз. При уволнението ѝ поради „съкращаване на щата“ не е проведен подбор, което обосновава осъществена пряка дискриминация от страна на работодателя. Поддържа се становище, че е налице нарушение на разпоредбата на чл. 21 от ЗЗДискр, която задължава работодателя да прилага еднакви критерии при осъществяване на правото си за едностранно прекратяване на трудовия договор по чл. 328, ал. 1, т. 2 - 5, 10 и 11 и чл. 329 от КТ, без оглед на признаците по чл. 4, ал. 1. Въпреки тези факти и обстоятелства КЗД напълно неправилно е приела, че изпълнителният директор на „ТЕРЕМ - ХОЛДИНГ“ ЕАД не е осъществил дискриминационно третиране спрямо жалбоподателката.

Излагат се подробно доводи за ясно изразено нежелано поведение на изпълнителния директор на дружеството спрямо жалбоподателката, основано на признаците на чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр, за които в жалбата се поддържа, че са налице факти, даващи основание за определяне съдържанието на съответните признаци. Твърди се, че не е изследван въпросът каква цел е имал работодателят да иска писмени обяснения по две отделни искания, изведени в един и същ ден, като жалбоподателката счита, че целта е била да се накърни достойнството ѝ и опит за натиск да промени професионалното си мнение, както и да се създаде враждебна, принизяваща и обидна среда на работното ѝ място. В тази връзка счита, че е налице подбуждане към дискриминация по смисъла на § 1, т. 5 от ДР на ЗЗДискр, а макар и да не е заявена, Комисията е следвала служебно да извърши проверка и за наличие на непряка дискриминация спрямо жалбоподателката, което в случая не е сторено. Поддържа се, че в случая, сравнена с всички останали лица в дружеството, спрямо жалбоподателката е била извършена дискриминация на изрично посочения признак „лично положение“ - била е уволнена една седмица пред най-светлия християнски празник, с което ѝ е нанесен психически тормоз, и е била лишена от полагаеми се финансови средства за труда и приноса към резултатите на предприятието през почти цялата календарна година - допълнително оказан психически тормоз. Т.е., лишаването от полагаеми се финансови средства именно в определен конкретен момент не е било изследвано от Комисията, по отношение на това оплакване не е изследвана фактическата обстановка, поради което Комисията е извела неправилни изводи за липса на такъв. Поддържа се, че възраженията и оплакванията на жалбоподателката във връзка с издаване на Заповед № РД-5-101 от 15.11.2021 г. не са обсъдени, като жалбоподателката счита, че представената пред Комисията заповед на изпълнителния директор е изготвена единствено в полза на защитата му пред Комисията поради подадените срещу него сигнали, издаването ѝ нееднократно е било оспорено от жалбоподателката, но Комисията не е счела за нужно да изследва този въпрос, нито да обсъди в решението си оспорването.

В обобщение поддържа се, че Комисията не е изпълнила задължението си да осигури защита от дискриминация и тормоз в случая, нито да осигури равното третиране на жалбоподателката в обществения живот. Твърди се, че случаят е разгледан формално, без да се вникне в същността на представените оплаквания, без да се изследват фактите и обстоятелствата детайлно и в тяхната съвкупност, поради което издаденото решение с № 43/24.01.2024 г. на КЗД, макар и пространно, е немотивирано и неаргументирано. Неясно според жалбоподателката остава защо Комисията

кредитира само твърденията на ответника, а нейните – не, защо са били поискани от нея имена на свидетели, но същите целенасочено не били поканени да дадат сведения по случая и по този начин се преградил пътят за събиране на доказателства. Поддържа се становище, че тормозът е самостоятелна форма на дискриминация, като при него различното третиране е ирелевантно, т.е., по отношение установяване на налагане на тормоз не се изисква сравнител - друго лице в аналогична позиция, с което да се сравнява пострадалият от наложения тормоз. Твърди се, че в резултат на подадения сигнал за защита от дискриминация от жалбоподателката по отношение на нея са предприети действия по „преследване“, за което е представила информация пред Комисията, но въпросът за това ѝ оплакване не е изследван.

По подробно изложените в жалбата съображения се претендира отмяна на оспореното Решение № 43/24.0.2024г. на КЗД като неправилно и незаконосъобразно, издадено в нарушение на процесуалните правила и материалния закон, тъй като спрямо жалбоподателката, като жена и като отговорен служител, е извършена дискриминация, алтернативно, поради допуснати пороци в процедурата преписката да се върне на административния орган за решаване.

В съдебното заседание жалбоподателката се явява лично и се представлява от адв. С., който поддържа жалбата по изложените съображения, като прави искане за отмяна на административния акт, издаден от КЗД, като незаконосъобразен.

Ответникът – Комисия за защита от дискриминация, оспорва жалбата като неоснователна и поддържа, че не са налице отменителните основания по чл. 146 АПК. В представено писмено становище, чрез процесуалния представител юрк. С., поддържа, че Решение № 43 от 24.01.2024 г. на КЗД е законосъобразен акт, издаден от компетентен орган, в установената форма, при спазване на административнопроизводствените правила и в съответствие с материалния закон. В съдебно заседание ответникът не се представлява.

Заинтересованата страна – К. К., чрез процесуалния си представител адв. В., оспорва жалбата, като подробни съображения излага в писмен отговор и писмени бележки по делото. Прави искане жалбата да бъде оставена без уважение, както и да му бъдат присъдени сторените по делото разноски.

В съдебното заседание заинтересованата страна не се явява, представлява се от адв. В., който прави искане за отхвърляне на жалбата, като се постанови решение, с което оспореното решение на КЗД да бъде потвърдено.

Заинтересованата страна - "Терем холдинг" ЕАД, чрез процесуалния представител юрк. П., представя писмен отговор на жалбата, с който я оспорва като неоснователна и претендира отхвърлянето ѝ. В съдебното заседание, чрез процесуалния си представител, поддържа отговора на жалбата и моли решението на КЗД да бъде оставено в сила. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

С. градска прокуратура не се представлява по делото и не взема становище по жалбата.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, във връзка с доводите и твърденията на страните, приема за установено следното от фактическа страна:

Производството пред КЗД е образувано по препратен с писмо с изх. №[ЕИК]/31.12.2021г. по компетентност от ИА "ГИТ" сигнал от Н. М. А. срещу К. К., изпълнителен директор на "Терем - Холдинг" ЕАД, заведен в информационната система на ИА "ГИТ" с вх. № 21105830/22.12.2021г. В сигнала са изложени оплаквания за тормоз на работното място и системни нарушения от страна на управляващия дружеството.

Сигналът е заведен в деловодството на КЗД с вх. № 44-00-40 от 05.01.2022г.

Видно от представената с преписката електронна кореспонденция /л. 26 от делото/, на

жалбоподателката е дадена възможност да конкретизира оплакванията си и да направи исканията си съобразно компетентността на комисията.

С вх. № 44-00-180/17.01.2022г. е депозирана жалба от Н. А. срещу К. К., изпълнителен директор на "Терем - Холдинг" ЕАД, в която са изложени твърдения, че спрямо нея е упражнена пряка дискриминация по признак "лично положение" съгласно чл. 4 ЗЗДискр, като е била поставена в неравностойно положение в сравнение с други нейни колеги в дружеството и като краен резултат е уволнена.

С разпореждане № 114/17.02.2022г. на председателя на КЗД е образувана преписка с № 60/2022 г. за производство по глава Четвърта от Закона за защита от дискриминация. Поради изложените оплаквания за дискриминация, осъществена чрез тормоз по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на ЗЗДискр във вр. с чл. 4, ал. 1 във вр. с чл. 5 ЗЗДискр по признак "лично положение", преписката е разпределена за разглеждане на Трети заседателен състав за дискриминация, възложено е на членовете на състава да определят председател и докладчик по преписката и на определения докладчик – да започне процедура за проучването ѝ.

Съставът, определен с разпореждане № 114 от 17.02.2022 г., е провел заседание за определяне на председател на състава и докладчик по преписка № 69/2022г., за което председателят на КЗД е информиран с вх. № 122-11-478/24.02.2022г.

Изпратено е уведомление до Н. М. А. с изх. № 44-00-856/02.03.2022 г., с което е уведомена за задължението съгласно чл. 9 ЗЗДискр да представи по образуваната преписка факти, въз основа на които може да се направи предположение, че е налице дискриминация.

С разпореждане № 169/08.03.2022 г. на председателя на КЗД е определен служител в отдел "Специализирано производство" на Дирекция "Специализирано производство, анализ и превенция" на КЗД за извършване на необходимите действия, свързани с проучването на преписката, при съгласуване с докладчика по преписката.

С уведомление с изх. № 44-00-1053 от 16.03.2022г., връчено на жалбоподателката на 01.04.2022г., последната е уведомена за провеждането на процедура по проучване по реда на чл. 55 ЗЗДискр, указано е в седемдневен срок от съобщението да информира Комисията дали ще се ползва от свидетели, тъй като твърденията ѝ следва да бъдат подкрепени от гласни доказателства. Уведомена е, че съгласно чл. 9 ЗЗДискр в производството за защита от дискриминация, след като страната, която твърди, че е дискриминирана, представи факти, въз основа на които може да се направи предположение, че е налице дискриминация, ответната страна трябва да докаже, че принципът на равно третиране не е нарушен.

С уведомление с изх. № 16-20-347 от 16.03.2022 г., връчено на 18.03.2022 г., са изискани становище и писмени доказателства от К. К. - изпълнителен директор на "Терем - Холдинг" ЕАД. Последният е депозирал становище по жалбата, към което са приложени писмени доказателства, в това число заповед № РД-05-101/19.11.2021г. на изпълнителния директор на „Терем Холдинг“ ЕАД, справка за парични средства и еквиваленти, заповед № РД-05-96/04.11.2021г. на изпълнителния директор на „Терем Холдинг“ ЕАД, Инструкция за деловодната дейност и документооборота в „Терем Холдинг“ ЕАД, искане за даване на писмени обяснения до Н. М. А. с изх. рег. № ЧР-04-1604 от 14.10.2021г. и с изх. рег. № ЧР-04-1605 от 14.10.2021г. и депозирани във връзка с тях писмени обяснения от жалбоподателката, извлечение от протокол № 61/13.12.2021г., т. 7 на Съвета на директорите на „Терем Холдинг“ ЕАД и Заповед № РД-05-111/14.12.2021г. с щатно разписание, в сила от 15.12.2021г., организационно-управленска структура на „Терем Холдинг“ ЕАД, в сила от 15.12.2021г., справки за освободени и назначени служители на „Терем Холдинг“ ЕАД в периода от 20.08.2021г. до 31.12.2022г., протоколи от извършени проверки от ИА „ГИТ“, заповед № РД-05-52/23.09.2021г. на изпълнителния директор на „Терем Холдинг“ ЕАД и

Правилник за вътрешния трудов ред на „Терем Холдинг“ ЕАД.

С вх. № 44-00-1384 от 08.04.2022 г. от жалбоподателката са представени отговор и данни за двама свидетели, които да предоставят гласни доказателства за твърденията ѝ.

С писмо с изх. № 16-20-476 от 14.04.2022 г., подписано от докладчика по преписката, от К. К. - изпълнителен директор на "Терем - Холдинг" ЕАД, е изискано представяне в седемдневен срок от получаване на писмото на щатни разписания в "Терем - Холдинг" ЕАД, в сила от 24.09.2021 г., от 22.10.2021г. и в сила от 07.01.2022г. Писмото е връчено на 19.04.2022г. и в указания срок посочените в същото щатни разписания са представени по преписката, ведно със съответните заповеди за изменение.

След проучване на преписката е изготвен доклад – заключение, с който е направено предложение за насрочване на открито заседание за разглеждане на преписката с призоваване на страните.

Представени са уведомление за призоваване с изх. № 16-20-770/29.08.2022г. до К. К. - изпълнителен директор на „Терем – Холдинг“ ЕАД, в качеството му на ответна страна, и уведомление за призоваване с изх. № 44-00-2784/29.08.2022 г. до Н. М. А., като жалбоподател.

Със становище от 21.10.2022 г. от К. К. са представени писмени доказателства, вкл. Устав на „Терем Холдинг“ ЕАД и КТД за 2021г., болничен лист и заповеди, справка за ползван платен годишен отпуск, заповед от 20.12.2022г. за изплащане на средства за целево социално подпомагане за 2021г. на служителите на „Терем Холдинг“ ЕАД, както и е направено искане за призоваване на свидетели във връзка с доказване на обстоятелството, че спрямо жалбоподателката не е извършена пряка дискриминация по признак „лично положение“, както и не е упражнен психически тормоз.

На 27.10.2022 г. е проведено открито заседание, в което е даден ход на помирителна процедура съгласно чл. 62 ЗЗДискр, като такава възможност е предоставена на страните и в открито заседание, проведено на 02.02.2023г.

Проведено е и открито заседание на 23.03.2023 г., в което е даден ход на преписката по общия ред, преписката е приета за неизяснена от фактическа страна и на страните са дадени указания за представяне на писмени доказателства.

С молба с вх. № 44-00-1431 от 10.04.2023г. от жалбоподателката е представена справка за представени документи и изплатени обезщетения, издадена от НОИ.

В изпълнение на дадените указания с вх. № 16-20-306 от 11.04.2023г. от ответника са представени справка за изплащани през 2019 г., 2020 г. и 2021 г. коледни добавки, ведно със заверени преписи от съответните заповеди, длъжностни характеристики и пълномощни в дружеството за 2021 г. за процесуално представителство за Н. М. А. и П. Т. Б.. С молба с вх. № 16-20-454 от 05.06.2023г. от ответника са представени допълнително доказателства, вкл. справка за изплатени средства на служителите на „Терем Холдинг“ ЕАД за закупуване на коледни подаръци на децата за периода 2017 г. – 2022г., от която е видно кога е издадена заповедта, кога са изплатени коледните добавки, на кои служители, със съответните заповеди с приложенията към тях.

Приложена е към преписката молба с вх. № 44-00-2190 от 07.06.2023г. от жалбоподателката, с която са представени доказателства във връзка с образувано нчхд № 2990/2023г. по описа на Софийския районен съд, НО, 133 състав.

С решение № 338 от 25.09.2023 г. от проведено закрито заседание по преписка № 60/2022 г. по направените с молба с вх. № 44-00-2966/16.08.2023 г. от жалбоподателката доказателствени искания Трети специализиран постоянен състав на КЗД е взел следните решения: I. Приел е да бъдат допуснати и съответно изискани от ответната страна К. К. - изпълнителен директор на "Терем-Холдинг" ЕАД, заверени копия от писмени доказателства, както следва: 1. писмата от синдикалното ръководство/председател с покана до изпълнителния директор да бъде изплатено

социалното подпомагане за К. на работещите и техните деца за същите 3 години - 2019, 2020 и 2021г.; 2. Заповед № РД-05-101/19.11.2021 г. на изпълнителния директор с доказателства за връчването ѝ на работещите в дружеството, с подписи на лицата, до чието знание е сведена; 3. заверено копие на доклад на Дирекция "Вътрешен одит" от извършен одит на Министерство на отбраната; 4. резолюцията на изпълнителния директор върху молбата на Н. А. от 17.02.2022 г. за изплащане на обезщетение за оставане без работа през втория месец след съкращаването ѝ от работа. С решението ответната страна е задължена да представи посочените доказателства до датата на насроченото на 12.10.2023 г. открито заседание по преписка № 60/2022г. Необсъдените искания от молбата на жалбоподателката съставът е приел за неотносими и не ги е допуснал.

Решението е връчено на страните, съответно на пълномощника на жалбоподателката на 27.09.2023г., на адв. В., като пълномощник на К. К. и „Терем Холдинг“ ЕАД – на 27.09.2023г., и лично на жалбоподателката – на 03.10.2023г, видно от представените с преписката известия за доставяне.

С молба с вх. № 16-20-783 от 11.10.2023г. са представени исканите доказателства, както и във връзка с нововъзникнали обстоятелства е представено извлечение от ТР за вписвания по партията на "Терем - Холдинг" ЕАД, видно от което К. К. не е изпълнителен директор, считано от 20.09.2023г.

В проведеното на 12.10.2023г. открито заседание на КЗД разглеждането на преписката е отложено за събиране на доказателства.

С постъпилото по преписката писмо с рег. № 14-06-25 от 10.11.2023г. от Министерството на отбраната КЗД е информирана, че въз основа на заповед на министъра на отбраната № Р-200/03.06.2022г. дирекция „Вътрешен одит“ на МО е извършила извънпланов одитен ангажимент за консултиране в „Терем Холдинг“ ЕАД във връзка с постъпили сигнали с рег. № 13-00-2755/23.12.2021г., рег. № 13-00-952/03.05.2022г. и рег. № 23-01-18/16.05.2022г. и от 25.05.2022г., като посочените сигнали не са с подател Н. М. А. и изготвеният одитен доклад няма за предмет проверка по нейна жалба.

В проведеното на 23.11.2023г. открито заседание преписката е приета за изяснена от фактическа страна и е обявена за решаване.

Производството пред Комисията е приключило с постановяване на оспореното Решение № 43/24.01.2024г., с което е установено, че ответната страна К. К. – изпълнителен директор на „Терем – Холдинг“ ЕАД, в процесния период, не е осъществил „тормоз“ като форма на дискриминация по смисъла на чл. 5 3ЗДискр във връзка с § 1, т. 1 от ДР на 3ЗДискр на основата на признак „лично положение“, както и не е осъществил „сексуален тормоз“, представляващ нарушение по смисъла на чл. 5 3ЗДискр във връзка с § 1, т. 2 от ДР на 3ЗДискр спрямо Н. М. А., и е оставена без уважение жалба с № 44-00-40/05.01.2022 г. и допълнение към нея с вх. № 44-00-180/17.01.2022 г. по описа на КЗД, подадена от Н. М. А., като неоснователна и недоказана.

Изложени са мотиви, че в жалбата си Н. А. твърди, че от страна на работодателя ѝ - изпълнителния директор на "Терем Холдинг" ЕАД - К. К., в процесния период са били допускани системни нарушения в качеството му на управител на дружеството. Прието е, че по същество жалбоподателката изтъква обстоятелства, атестиращи за тормоз на работното място, в това число - сексуален, и създаване на враждебна, обидна, унизителна или застрашителна среда от страна на изпълнителния директор на дружеството - К. К.. КЗД е приела, че изложените твърдения са за упражнен спрямо жалбоподателката тормоз по признак "лично положение" съгласно чл. 4 от 3ЗДискр, който се изразявал в поставяне в неравностойно положение в сравнение с други нейни колеги в дружеството - умишлено забавяне при изплащането на коледните добавки за деца, с оглед търсеното нейно уволнение седмица преди К.. Като дискриминационно е посочено

лишаването ѝ от социално подпомагане за К., въпреки че работила в дружеството 95 % от календарната година.

Посочено е, че за да бъде квалифицирано дадено деяние като дискриминационно, трябва да има за резултат нарушаване на принципа на равенство и да е обусловено от защитен признак по см. на чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр. В тази връзка е отбелязано, че не всеки конфликт при и по повод на трудовоправни отношения между страните, както и в отношенията между хората, може да се третира като проява на дискриминация под някоя от формите, посочени в закона. Упражняването на труд не е защитен признак, а една от многото житейски дейности, при които могат да бъдат извършени действия на неравно третиране. КЗД е посочила, че като дискриминационна проява може да бъде квалифицирана само тази, при която нежеланото поведение е провокирано от характеристиката на дискриминираното лице от категорията на чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр, като в случая е приела, че конкретните оплаквания на жалбоподателката, за които тя твърди, че представляват тормоз, трябва да се основават на посочения от нея признак „лично положение“.

КЗД е приела, че страните не спорят за съществуващо между тях трудово правоотношение въз основа на трудов договор, по силата на който жалбоподателката е заемала длъжността „юрисконсулт“, прекратено със заповед № РД-05-113 от 16.12.2021 г. на изпълнителния директор на „Терем Холдинг“ ЕАД на основание чл. 328, ал. 1, т. 2 КТ – поради съкращаване на щата. Формирала е извод, че в хода на производството е установено, че в случая се касае за съкращаване на всички щатни бройки за съответната длъжност, поради което не е било налице задължение за работодателя да извършва подбор, съответно неизвършването на такъв не обуславя нарушение на принципа на равно третиране съгласно ЗЗДискр.

В тази връзка е прието, освен това, че императивно условие, за да се констатира наличието на дискриминация, е коректно да бъде посочено лице сравнител, поставено в по-благоприятни условия от жалбоподателката в производството пред КЗД на базата на признаците по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр, доколкото неравното третиране се установява на принципа на сравнението. Прието е, че в случая, освен твърдението на жалбоподателката, събраните доказателства не сочат в тази посока, а не са посочени и лица за сравнение. Изложени са мотиви, че жалбоподателката и лицето, заемащо длъжността началник на отдел „Административна дейност“, не са в сравнимо-сходно положение, за да изследва КЗД осъществено ли е неравно третиране при прекратяване на трудовото правоотношение на жалбоподателката.

Във връзка с оплакването на жалбоподателката относно исканите ѝ писмени обяснения КЗД е изложила мотиви, че в обхвата на правото на оперативна самостоятелност на работодателя, както и на прекия ръководител, е да изисква информация от служители във връзка с работния процес, с изпълнение на трудовите им задължения, да поставят срок за изпълнението и да правят преценка в интерес на трудовия процес на организацията. Посочено е, че съставът би могъл да изследва неравно третиране на жалбоподателката, ако само на нея са извършвани проверки, поставяни са срокове и са искани писмени обяснения, а на нейни колеги – не, каквито данни, обаче, по преписката няма. По тези съображения КЗД е приела за неоснователно това оплакване.

Комисията е приела, на следващо място, че предприетите действия от изпълнителния директор на „Терем Холдинг“ ЕАД за реорганизация на работния процес във връзка със свободния достъп до кабинета му са осъществени на работното място и са засегнали всички служители, като са важали като указания и ред на трудовия процес за всички служители, поради което е формирала извод за липса на причинно-следствена връзка между тези действия и осъществен тормоз и неравно третиране спрямо жалбоподателката.

По отношение на оплакванията за целенасочено забавяне на изплащането на социалното подпомагане през 2021г. в дружеството, с оглед жалбоподателката да бъде уволнена и съответно

да бъде лишена от материални блага, които ѝ се полагат, съставът е приел, че не би могъл да се направи извод за преднамереност спрямо нея, изразяваща се в забавяне на изплащането на коледни добавки, като е приел твърденията на жалбоподателката за недоказани. Приел е, че ответната страна е спазила заложените в КТД изисквания за получаване от служителите на дружеството на добавка за К. за 2021г., а именно: „Сумата се изплаща на служителите, които са в трудово правоотношение с дружеството към датата на издаване на заповедта“, а към датата на издаване на заповедта за изплащане на това социално подпомагане – 20.12.2021 г., жалбоподателката не е била вече служител на дружеството. По тези съображения съставът е счел, че ответникът не е извършил нарушение на чл. 14 ЗЗДискр.

На следващо място, Комисията е приела, че от страна на жалбоподателката са изложени твърдения за осъществен спрямо нея „сексуален тормоз“ по см. на § 1, т. 2 от ДР на ЗЗДискр, обсъдила е дали действията на изпълнителния директор на дружеството представляват такъв спрямо жалбоподателката, като е приела, че са налице изложени най-общо твърдения в тази връзка, които не се основават на конкретно представени доказателства, няма посочени и свидетели, които да потвърдят тези твърдения, поради което съставът ги е приел за недоказани.

По тези съображения Комисията е формирала извод, че оплакванията и твърденията на жалбоподателката за проявено спрямо нея неравно третиране и осъществен тормоз и сексуален тормоз остават недоказани и неоснователни, а в хода на производството пред КЗД не са събрани доказателства за извършването на действия, бездействия или демонстриране по друг начин от страна на ответника на поведение, което може да се квалифицира като проявена дискриминация спрямо жалбоподателката по някой от защитените в разпоредбата на чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр признаци.

Решението е връчено на жалбоподателката лично на 06.02.2024г., а жалбата е подадена на 12.02.2024г.

Допълнително в съдебното производство са събрани гласни доказателства чрез разпит на допуснатите на страните свидетели.

Други относими доказателства не са ангажирани по делото.

При така установеното от фактическа страна съдът формира следните правни изводи:

Жалбата е допустима като подадена в срок, срещу подлежащ на съдебно оспорване административен акт, от надлежна страна - адресат на оспореното решение, и при наличие на правен интерес, поради което и съдът приема, че подлежи на разглеждане по същество. Разгледана по същество, жалбата е и основателна, като съображенията за този извод са следните:

Според чл. 146 вр. чл. 168 АПК съдът следва да провери издаден ли е актът от компетентен орган и в предписаната от закона форма, спазени ли са материалноправните разпоредби и административнопроизводствените правила и съобразен ли е актът с целта на закона.

Оспореното в настоящото производство Решение № 43 от 24.01.2024г. на КЗД – Трети специализиран постоянен заседателен състав е постановено от компетентен орган, в рамките на законовите му правомощия съгласно чл. 47 ЗЗДискр, в съответствие с чл. 48, ал. 2, т. 3 във вр. с чл. 54 ЗЗДискр. Решаващият състав на КЗД е определен с разпореждане № 114 от 17.02.2022г. на председателя на КЗД. На основание чл. 54 ЗЗДискр и чл. 11, ал. 4 от Правилата за производство пред КЗД членовете на заседателния състав са определили с доклад до председателя докладчик и председател на състава. Съгласно чл. 64, ал. 1 ЗЗДискр решенията се вземат с обикновено мнозинство от членовете на заседателния състав и се подписват от него, което изискване в настоящия случай е изпълнено, като решението е подписано от всички членове на състава. Актът е в предписаната от закона писмена форма – чл. 66 ЗЗДискр.

Настоящият съдебен състав приема, обаче, че решението е постановено при допуснати

съществени нарушения на административнопроизводствените правила, довели до неговата незаконосъобразност.

С разпоредбата на чл. 47 ЗЗДискр са регламентирани правомощията на Комисията за защита от дискриминация като независим специализиран държавен орган, осигуряващ предотвратяване на дискриминация, защита от дискриминация и равенство на възможностите. КЗД се произнася само по конкретни твърдения за упражнено пряко или непряко неравно третиране на конкретни лица съобразно заложените в специалния закон цели. Съобразно чл. 50 ЗЗДискр производство пред комисията се образува по жалба на засегнатите лица; инициатива на комисията; сигнали на физически и юридически лица, на държавни и общински органи, а в чл. 51, ал. 2 ЗЗДискр са уредени изискванията за съдържание на жалбата и сигнала, включително е предвидено, че следва да съдържат изложение на обстоятелствата, на които се основават, и изложение на исканията към комисията – чл. 51, ал. 2, т. 3 и т. 4 ЗЗДискр. Комисията не дължи произнасяне по неуточнени жалби/сигнали и бланкетни искания, поради което чл. 52, ал. 3, пр. 2 ЗЗДискр предвижда, че производството пред комисията се прекратява, когато жалбата или сигналът не бъдат поправени в срока, определен от комисията. Следователно, за да са изпълнени изискванията на чл. 51, ал. 2, т. 3 и т. 4 ЗЗДискр, следва при посочване на обстоятелствата, на които се основава жалбата, да се направи ясно изложение на това в какво се изразява нарушението на ЗЗДискр или на друг закон, уреждащ равенство в третирането – спрямо кои лица (група лица) и по кои защитени признаци е осъществено неравното третиране, кой е извършителят на нарушението (кой субект, след като е бил длъжен, не е осигурил равенство в третирането, респ., е нарушил забраната за дискриминация), кое е засегнатото лице и в какво се състои искането му до комисията. От горното следва, че в случаите, в които жалбата или сигналът по чл. 51, ал. 1 ЗЗДискр не съдържат ясни указания досежно нарушението и неговия извършител, заседателният състав е длъжен да укаже срок за отстраняване на констатираните нередовности и едва след като жалбата/сигналът бъдат приведени в съответствие с изискванията на чл. 51, ал. 2 ЗЗДискр, Комисията въз основа на изложените по чл. 51 ЗЗДискр обстоятелства следва да определи предмета на проучването и страните в административното производство, на които да се осигури право да участват в административното производство.

Съдът приема, че в разглеждания случай не са изпълнени законоустановените задължения за изясняване на конкретни твърдения от страна на жалбоподателката за обстоятелствата, които установява и за които твърди, че обосновават извод за извършено спрямо нея неравно третиране и тормоз по признак „лично положение“, което от своя страна е довело до неправилно определяне предмета на спора.

Действително, както е приела и Комисията, с жалбата и депозираното уточнение към нея с вх. № 44-00-1384/08.04.2022 г. са изложени твърдения за обстоятелства, сочещи на осъществен спрямо жалбоподателката тормоз на работното място по признак „лично положение“ съгласно чл. 4 ЗЗДискр, изразяващ се в поставяне в неравностойно положение в сравнение с други нейни колеги в дружеството - умишлено забавяне при изплащането на коледните добавки за деца, с оглед търсеното нейно уволнение седмица преди К., в тази връзка като дискриминационно е посочено и лишаването ѝ от социално подпомагане за К., въпреки че работила в дружеството 95 % от календарната година. Същевременно, в депозираното уточнение към жалбата са наведени оплаквания, като са посочени и свидетели, които могат да потвърдят тези твърдения, за наличието на различни елементи и форми на дискриминация на работното място спрямо жалбоподателката, вкл. като такива са посочени: психически тормоз от страна на К. К., създаван и нагнетяван на работното ѝ място; поставянето ѝ в по-неблагоприятно положение в сравнение с други работници и служители чрез привидно неутрални от гледище на закона нареждания, но е непредпочитана от

работодателя; неблагоприятното ѝ третиране, което пряко или непряко засяга трудовите ѝ права или законни интереси; проявените форми на дискриминация към нея, които имат като цел (съзнавана или несъзнавана) и като резултат нахърняване на трудовото ѝ достойнство като пълноправен служител на предприятието.

Законът за защита от дискриминация съдържа абсолютна забрана за дискриминация, като чл. 4, ал. 1 очертава кръга от защитени признаци. В закона липсва легална дефиниция на понятието "защитен признак", но Върховният административен съд е имал възможността многократно в практиката си да изясни, че тъй като чл. 4, ал. 2 ЗЗДискр дава определение за пряка дискриминация като всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства, то препращащата разпоредба съдържа в себе си обяснение, че забраната за дискриминация се свързва с признаците, посочени в чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр, която норма регламентира, че е забранена всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна. По-неблагоприятното третиране предполага наличието на лице сравнител в сходна или сравнима ситуация, което е третирано по-благоприятно от лицето, обект на дискриминация. Другата форма на неравно третиране, която е забранена от закона, е непряката дискриминация по чл. 4, ал. 3 ЗЗДискр, съобразно която разпоредба непряка дискриминация е поставянето на лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1, или на лица, които, без да са носители на такъв признак, съвместно с първите търпят по-малко благоприятно третиране или са поставени в особено неблагоприятно положение, произтичащо от привидно неутрални разпоредба, критерий или практика, освен ако разпоредбата, критерият или практиката са обективно оправдани с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими.

И в двете хипотези за пряка или непряка дискриминация съгласно нормата на чл. 4, ал. 2 и ал. 3 ЗЗДискр законодателят е определил, че следва да е налице неблагоприятно третиране на обекта на дискриминация. Легално определение на понятието "неблагоприятно третиране" е дадено с разпоредбата на § 1, т. 7 от Допълнителните разпоредби на ЗЗДискр, съгласно която това е всеки акт, действие или бездействие, които водят до по-малко благоприятно третиране на едно лице спрямо друго въз основа на признаците по чл. 4, ал. 1 или могат да поставят лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1, в особено неблагоприятно положение в сравнение с други лица, а според § 1, т. 8 от ДР на ЗЗДискр „на основата на признаците по чл. 4, ал. 1“ означава на основата на действителното, настоящо или минало, или предполагаемо наличие на един или повече от тези признаци у дискриминираното лице или у лице, с което то е свързано, или се предполага, че е свързано, когато тази връзка е причина за дискриминацията.

Съобразно чл. 5 ЗЗДискр тормозът на основа на признаците по чл. 4, ал. 1, сексуалният тормоз, подбуждането към дискриминация, преследването и расовата сегрегация, както и изграждането и поддържането на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места, се смятат за дискриминация. Тормозът, като самостоятелен вид дискриминация съгласно разпоредбата на чл. 5 във връзка с § 1, т. 1 от ДР на ЗЗДискр, е дефиниран като всяко нежелано поведение на основата на признаците по чл. 4, ал. 1, изразено физически, словесно или по друг начин, което има за цел или резултат нахърняване достойнството на лицето и създаване на враждебна, принизяваща, унижителна, обидна или застрашителна среда. Следователно

фактическият състав на тази форма на дискриминация предполага от страна на дискриминиращия субект наличие на нежелано поведение, свързано с някой от защитените признаци по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр, целящо да предизвика настъпване като резултат на негативни последици, или съответно предизвикало като резултат настъпването на такива последици, изразени в накърняване на достойнството и създаване на нежелана в отрицателен аспект среда, по отношение на лице /обект на тормоза/, което от своя страна следва да е носител на защитен признак.

Независимо дали се касае за пряка дискриминация по чл. 4, ал. 2 или за непряка дискриминация по чл. 4, ал. 3 ЗЗДискр създадената със закона система от правила предоставя защита при по-неблагоприятно третиране или особено неблагоприятно положение, които винаги са във връзка с някой от защитените признаци по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр. Наред с основните състави на пряка и непряка дискриминация по чл. 4, ал. 1 и ал. 2 ЗЗДискр, тормоз и преследване, предвид значимостта на някои групи права и обществени отношения, закрилата от дискриминация при упражняването им е въздигнато от законодателя като самостоятелно нарушение на правилата за дискриминация под формата на специални състави. Именно такава е и правото на труд, във връзка с упражняването на което са създадени редица специални разпоредби в глава Втора, раздел Първи "Защита при упражняване правото на труд" от ЗЗДискр, които да гарантират избягване на защитените от закона форми на неравенство във връзка с упражняването му. В съдебната практика на Върховния административен съд е изяснено, че правото на труд и неговото конкретно упражняване е част от съдържанието на признака "лично положение" по смисъла на чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. Така, например, решение № 3416от 16.03.2010 г. на ВАС по адм. д. № 15534/2009 г., VII отд.

При тези принципни разяснения относно приложимата нормативна уредба следва да се приеме за основателно поддържаното с жалбата възражение за допуснато при постановяване на оспореното решение съществено процесуално нарушение, тъй като административният орган се е произнесъл по предмет, различен от въведения с жалбата до КЗД, което се явява закономерно следствие от недостатъчно задълбоченото проучване по чл. 55 – чл. 59 ЗЗДискр.

На първо място, не е изследван въпросът и не са обсъдени еднозначно изложените в жалбата, въз основа на която е образувано административното производство, оплаквания за упражнен спрямо жалбоподателката тормоз на работното място по признак „лично положение“ съгласно чл. 4 ЗЗДискр, изразяващ се в поставяне в неравностойно положение в сравнение с други нейни колеги в дружеството - умишлено забавяне при изплащането на коледните добавки за деца, с оглед търсеното нейно уволнение седмица преди К., в тази връзка като дискриминационно е посочено лишаването ѝ от социално подпомагане за К.. Действително жалбоподателката еднозначно е заявила и аргументирала, че спрямо нея на работното място е упражнен психически тормоз и че е била лишена от социално подпомагане, като КЗД не е изследвала и обсъдила твърденията ѝ за неравно третиране спрямо други нейни колеги, които са били в аналогични или относително сходни ситуации, поради лишаването ѝ от полагаеми ѝ се финансови средства именно в посочения определен момент, а Комисията се е ограничила до обсъждане на въпроса за законосъобразността на прекратяването на трудовото правоотношение с жалбоподателката на основание чл. 328, ал. 1, т. 2 КТ - поради съкращаване на щата, като пространно е изложила доводи за формирания извод, че в случая се касае именно за съкращаване на всички щатни бройки за съответната длъжност, заемана от жалбоподателката - юрисконсулт, поради което за работодателя не е било налице задължение да извършва подбор и съответно неизвършването на такъв не обуславя нарушение на принципа на равно третиране. Комисията е приела в тази връзка, че императивно условие, за да се констатира наличието на дискриминация, е коректно да бъде посочено лице сравнител, поставено в по-благоприятни условия от жалбоподателката в

производството пред КЗД на базата на признаците по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр, тъй като неравното третиране се установява на принципа на сравнението, а лица за сравнение не са посочени. Приела е, освен това, че в случая жалбоподателката и П. Б. не са в сравнимо-сходно положение, за да изследва съставът осъществено ли е неравно третиране при прекратяване на трудовото правоотношение на жалбоподателката. Тези изводи не се подкрепят от данните по преписката и съответно са необосновани, доколкото с направените уточнения са наведени твърдения за неравно третиране в сравнение с лица в аналогични или относително сходни ситуации.

Отделно от това, допълнително въведените с жалбата и уточненията към нея оплаквания за наличието на различни елементи и форми на дискриминация, вкл. за неравно третиране и тормоз по признак „лично положение“ поради неизпълнение на незаконни работодателски нареждания, обосноваващи извод за осъществена спрямо жалбоподателката пряка или непряка дискриминация, са останали неизяснени в административното производство, вкл. не е изяснено в какво конкретно се изразява соченото дискриминационно отношение, от кого е проявено и в какво качество, както и какво е искането към КЗД. С оглед наведените в жалбата и допълненията към нея твърдения и оплаквания, съдът намира, че Комисията е следвало да изясни тези оплаквания и да извърши, включително и служебно, проверка за наличие и на непряка дискриминация спрямо жалбоподателката, което в случая не е осъществено. Лицата, към които може да се приложи непряката дискриминация, са конкретизирани в разпоредбата на чл. 4, ал. 3 ЗЗДискр - лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1 от закона или лица, които, без да са носители на такъв признак, съвместно с първите търпят по-малко благоприятно третиране или са поставени в особено неблагоприятно положение. Сравнението, в този смисъл, се приема като основен и задължителен елемент от фактическия състав на всеки един от двата вида дискриминация и липсата му е основание да се приеме, че не е налице по-неблагоприятно третиране на жалбоподателя спрямо "друго лице при сравними сходни обстоятелства" или "чрез привидно неутрална разпоредба, критерий или практика, освен ако тази разпоредба, критерий или практика е обективно оправдан/а с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими". В тази насока следва да се отбележи, че принципно, както се посочва и в практиката на Върховния административен съд, при непряката дискриминация се използват допустими от закона разрешения при осъществяване на права и задължения, но се използват така, че една група лица (по даден признак от изброените) се поставят в по-неблагоприятно положение спрямо другите. В този смисъл, например, решение № 12117 от 3.12.2007 г. на ВАС по адм. д. № 8044/2007 г., V отд.

Горните обстоятелства не са разгледани и обсъдени в оспореното решение на КЗД, както и не са събрани исканите от жалбоподателката доказателства в тази връзка и по-конкретно относно лицата, посочени за сравнители, като не е обсъден и основен довод на жалбоподателката, че е била дискриминирана спрямо други работници и служители в дружеството, което представлява съществено процесуално нарушение и пречатства осъществяване на контрол за законосъобразност на решението.

От друга страна, в решението на КЗД изобщо не са обсъдени и съответно липсва произнасяне по въведените с депозираните уточнения към жалбата твърдения и представените доказателства за евентуално извършено след приключване на трудовото правоотношение „преследване“ спрямо жалбоподателката от страна на К. К. чрез допълнителен тормоз, указване на адрес на местоживее, който не е предоставян на последния, и като следствие от това възникнал страх за личния ѝ живот и живота на детето ѝ, предвид посочените и събрани в хода на административното производство доказателства в тази насока и въпреки задължението на Комисията да изясни твърденията на страната и да осъществи защита на жертва на

дискриминация и служебно.

Същевременно прави впечатление, че Комисията е обсъждала наличието на нарушения, за които в разглеждания случай по преписката липсват както твърдения, така и доказателства. Основателно се явява наведеното в тази връзка възражение, че в жалбата си до ИА „ГИТ“, препратена от последната на КЗД по компетентност, жалбоподателката е навела твърдения за психически тормоз на работното място, който се изразява в създаване на враждебна, обидна, унизителна и застрашителна среда, в изискване на серия писмени обяснения в кратки срокове, уволнение седмица преди К. и като следствие лишаване от полагаемо се социално подпомагане, които всъщност са доразвити самоинициативно от Комисията, която е изследвала и въпроса за „сексуален тормоз“, без да са налице ясно и еднозначно заявени твърдения в този смисъл. Споделя се становището, че такива оплаквания - за предприети спрямо нея действия по см. на § 1, т. 2 от ДР на 33Дискр, жалбоподателката в действителност не е излагала нито в инициативния документ – сигнала до ИА „ГИТ“, нито в последващите си пояснения и бележки, писмени и устно изразявани пред Комисията. Изложеното възражение в жалбата в тази връзка се подкрепя от данните по преписката, като и настоящият състав намира, че в депозираната до КЗД жалба, както и в последващите уточнения, липсват оплаквания за осъществен спрямо Н. А. сексуален тормоз, а са изложени твърдения, подкрепени с представените доказателства, за извършен спрямо нея тормоз на работното място по признак „лично положение“. Двете понятия са различни, което по несъмнен начин се установява при прочита на разпоредбите на § 1, т. 1 и т. 2 от ДР на 33Дискр, първата от които определя като „тормоз“ всяко нежелано поведение на основата на признаците по чл. 4, ал. 1, изразено физически, словесно или по друг начин, което има за цел или резултат накърняване достойнството на лицето и създаване на враждебна, принизяваща, унизителна, обидна или застрашителна среда. В този смисъл са и изложените от жалбоподателката до Комисията оплаквания и в подкрепа на които са представени доказателства по преписката. „Сексуален тормоз“ по смисъла на горецитираната норма е всяко нежелано поведение от сексуално естество, изразено физически, словесно или по друг начин, с което се накърняват достойнството и честта и се създава враждебна, принизяваща, обидна, унизителна или застрашителна среда и, в частност, когато отказът да се приеме подобно поведение или принудата към него може да повлияе на вземането на решения, засягащи лицето.

В този смисъл и настоящият съдебен състав намира, че в случая като резултат от недостатъчно задълбоченото проучване по чл. 55 - 59 33Дискр КЗД провежда производство по искане, с което не е била сезирана. Вярно е, че Комисията има правомощие да образува производство и по своя инициатива, но това не освобождава органа от задължението му да постанови акт по искането, по което е образувано производството, а освен това, КЗД не може да въвежда изцяло нов предмет на спора, без да е спазила процесуалните разпоредби на чл. 55 и сл. от 33Дискр. При това положение налага се изводът, че КЗД не е извършила пълно, обективно и всестранно изясняване на релевантните за решаване на спора факти и обстоятелства в нарушение на изискванията на чл. 55, ал. 1 33Дискр, което само по себе си обуславя извод за незаконосъобразност на оспорения акт. Допуснати са съществени нарушения на административнопроизводствените правила, довели до нарушаване правото на защита на страните в производството, представляващи самостоятелно основание за отмяна на решението на Комисията и връщане на преписката за ново произнасяне, при което КЗД следва да се произнесе или в рамките на очертания с жалбата предмет на спора, или да спази процесуалните разпоредби за въвеждане и на допълнителен предмет в административното производство за дискриминация. Съдът намира за уместно да отбележи отново, че в случай на неяснота относно сочените с жалбата нарушения и техния извършител, заседателният състав следва да укаже срок за отстраняване на констатираните нередовности и

едва след като жалбата бъде приведена в съответствие с изискванията на чл. 51, ал. 2 ЗЗДискр, Комисията въз основа на изложените по чл. 51 ЗЗДискр обстоятелства следва да определи предмета на проучването и страните в административното производство, на които да се осигури право да участват в административното производство.

Наред с всичко горепосочено, настоящият съдебен състав намира, че Комисията не е изпълнила задълженията си да събере всички необходими и относими доказателства от значение за решаване на спора и като следствие от това не се е произнесла по всички твърдения за дискриминационно третиране на жалбоподателката. Действително в хода на производството са събрани многобройни писмени доказателства, свързани с твърденията от страна на жалбоподателката за фактите, които установява и за които твърди, че обосновават извод за извършено спрямо нея неравно третиране и тормоз по признак "лично положение", а в решението пространно са преповторени твърденията на страните, както и са обсъдени част от доказателствата. Липсва, обаче, анализ на същите през призмата на приложимите разпоредби на ЗЗДискр, както и не става ясно какво и въз основа на кои доказателства приема съставът за установено. Отделно, КЗД е базирала изводите си на част от доказателствата, като следва да се посочи, че събраните доказателства не са обсъдени поотделно и в съвкупност, а част от тях са и игнорирани, при което направените правни изводи се явяват необосновани. В тази връзка съдът приема, че е допуснато и нарушение на разпоредбите на чл. 55, ал. 1 и чл. 56, ал. 1, т. 3 от ЗЗДискр поради недопускане до разпит на поисканите от жалбоподателката свидетели, доколкото преди да ги изслуша, Комисията няма как да прецени дали ще допринесат за пълното и всестранно изясняване на обстоятелствата по образуваната преписка.

По тези съобщения налага се изводът, че Комисията не е изпълнила задълженията си да изясни всички факти и обстоятелства от значение за решаване на спора, да събере всички необходими и относими доказателства за това и да се произнесе по всички наведени твърдения и оплаквания за дискриминационно третиране на жалбоподателката, съответно е постановила акта си при неизяснена фактическа обстановка, непълнота на доказателствата и липса на мотиви. Така допуснатите процесуални нарушения са съществени, тъй като е осуетена възможността за пълнота на проучването, ограничено е правото на участие и защитата на страните в производството и са опорочени крайните правни изводи на органа.

За пълнота на изложението следва да се посочи, че КЗД е допуснала нарушение на процесуалните правила във връзка с уведомяването и призоваването на конституираното като заинтересована страна дружество - „Терем Холдинг“ ЕАД. Независимо от обстоятелството, че в приложения по преписката доклад – заключение на докладчика е посочено, че е конституирано като заинтересована страна, същото не е уведомено за образуваното производство, както и не е призовано за насроченото открито заседание, като така е нарушена и разпоредбата на чл. 60, ал. 2 ЗЗДискр и дружеството е лишено от възможността да вземе становище по жалбата. Конституирането на страните в административното производство и надлежната им легитимация се следят служебно от административния орган, поради което при новото разглеждане на преписката Комисията следва да осигури и надлежното участие и представителство на заинтересованата страна в производството.

Предвид всичко гореизложено съдът приема, че са налице отменителни основания, поради което и обжалваното Решение № 43 от 24.01.2024г. на КЗД – Трети специализиран постоянен заседателен състав следва да се отмени, а преписката - да се върне на КЗД за ново разглеждане и произнасяне по жалбата на Н. А., с указания да събере всички относими доказателства и постанови решение, с което, при правилно разпределена доказателствена тежест по правилото на чл. 9 ЗЗДискр и след изясняване на фактическата обстановка /при необходимост и след даване на

указания по реда на чл. 52, ал. 3 ЗЗДискр/, да даде точна правна квалификация на релевантните факти и да се произнесе по всички наведени твърдения и оплаквания за осъществена спрямо жалбоподателката дискриминация, като реши спора в съответствие с установените фактически и правни обстоятелства и при съобразяване на дадените указания в мотивите на настоящото решение.

Относно разноските в производството.

При този изход на спора ответникът и заинтересованите страни нямат право на разноски. Право на разноски възниква за жалбоподателката, поради което и с оглед своевременно направеното искане от процесуалния ѝ представител, на основание чл. 38, ал. 2 във вр. с чл. 38, ал. 1, т. 3 от Закона за адвокатурата (ЗА) на адв. С. следва да се присъди адвокатско възнаграждение за оказана безплатна правна помощ по чл. 38 ЗА, което съдът определя в размер на 1500 лв. на основание чл. 8, ал. 2, т. 9 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа (загл. изм. – ДВ, бр. 14 от 2025 г.) ЗА.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2, предл. 2 АПК, Административен съд София – град, 72 състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалбата на Н. М. А. Решение № 43 от 24.01.2024 г. на Комисия за защита от дискриминация на Република България – Трети специализиран постоянен заседателен състав, постановено по преписка № 60/2022г., с което е установено, че ответната страна К. К. – изпълнителен директор на „Терем – Холдинг“ ЕАД, в процесния период, не е осъществил „тормоз“ като форма на дискриминация по смисъла на чл. 5 ЗЗДискр във връзка с § 1, т. 1 от ЗЗДискр на основата на признак „лично положение“, както и не е осъществил „сексуален тормоз“, представляващ нарушение по смисъла на чл. 5 ЗЗДискр във връзка с § 1, т. 2 от ДР на ЗЗДискр спрямо Н. М. А., и е оставена без уважение жалба с № 44-00-40/05.01.2022 г. и допълнение към нея с вх. № 44-00-180/17.01.2022 г. по описа на КЗД, подадена от Н. М. А..

ИЗПРАЩА преписката на Комисията за защита от дискриминация за ново разглеждане на жалба с № 44-00-40/05.01.2022 г. с допълнение към нея с вх. № 44-00-180/17.01.2022 г. по описа на КЗД, подадена от Н. М. А..

ОСЪЖДА Комисията за защита от дискриминация да заплати на основание чл. 38, ал. 2 ЗА на адв. С. В. С. от АК – П., личен № [ЕГН], сумата от 1500 лева, представляваща адвокатско възнаграждение по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ:

